

Universitat de Girona
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Llicenciatura d'Administració i Dir. d'Empreses
Curs 1997-98
2n quadrimestre
Assignatura obligatòria
6 crèdits

Departament d'Economia
Campus de Montilivi
17071 Girona
Tel 34 (9) 72 41 87 49
Fax 34 (9) 72 41 80 32
ce.j_anguera@enterprise.udg.es

PROGRAMA D'ECONOMIA DE CATALUNYA

Professor: Josep Anguera

Objectius: El curs d'*Economia de Catalunya* té com objectiu donar a l'estudiant de la Llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses de la Universitat de Girona els coneixements bàsics sobre la situació, composició i probable evolució de l'economia de Catalunya. Es parteix de la base de què l'estudiant ja ha tingut coneixement de l'economia mundial i d'Espanya i del funcionament global de l'economia actual.

Programa teòric: El programa es compon de vuit parts principals:

- PART I:** CARACTERÍSTIQUES GENERALS
- PART II:** RECURSOS PRODUCTIUS
- PART III:** ESTRUCTURA SECTORIAL
- PART IV:** SECTOR PÚBLIC
- PART V:** SECTOR EXTERIOR
- PART VI:** COMPETITIVITAT: FACTORS ESTRATÈGICS
- PART VII:** TENDÈNCIES DELS SECTORS TRADICIONALS
- PART VIII:** COMPETITIVITAT GLOBAL DE L'ECONOMIA CATALANA

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

- Lo 1 Introducció
 - . model de creixement
 - . crisi dels 70 i política econòmica de la transició
 - . expansió econòmica de la transició
 - . efectes de la integració a la UE
 - . la inversió estrangera i la sintonia amb el cicle econòmic espanyol i europeu

RECURSOS PRODUCTIUS

- Lo 2 El mercat de treball
- . població total, activa, ocupada i ocupada assalariada
 - . classificació sectorial, ocupacional i professional
 - . població desocupada: característiques
 - . el problema de la formació (reglada, professional, ocupacional)
- Lo 3 El marc laboral
- . context institucional
 - . flexibilitat externa i interna
 - . negociació centralitzada front la descentralitzada
 - . comparació dels salaris i els costos laborals de Catalunya amb la resta de l'Estat espanyol i Europa
- Lo 4 La localització econòmica
- . especialització econòmica de les comarques catalanes
 - . les diferents categories: zones de muntanya, zones deprimides, costa turística
 - . la indústria i les ciutats mitjanes
 - . desequilibris territorials
- Lo 5 L'economia de la ciutat de Barcelona
- . Barcelona dins de l'espai econòmic de Catalunya
 - . Regió I, Àrea Metropolitana i Barcelona-ciutat: renda i valor afegit
 - . Barcelona i la globalització de l'economia
- Lo 6 Tipologia de l'empresa catalana
- . grandària de l'empresa industrial catalana
 - . productivitat i formació de capital en la indústria
 - . competitivitat en costos de l'empresa catalana
 - . de l'estratègia de contenció de costos i flexibilitat externa a la intensificació de la inversió i noves formes d'inversió
 - . estructura financera de l'empresa catalana
 - . comparació amb la resta d'empreses espanyoles: principals indicadors

ESTRUCTURA SECTORIAL

- Lo 7 Composició econòmica sectorial
- . l'activitat agroalimentària
 - . els sectors industrials: canvis en l'especialització
 - . sectors industrials estratègics
 - . terciarització de l'economia
- Lo 8 Fluxos intersectorials
- . la TIOC 87
 - . metodologia general
 - . la taula de demanda intermèdia
 - . la taula de demanda final
 - . la taula de recursos primaris i de recursos totals
 - . principals resultats
- Lo 9 Sistema financer
- . generació d'estalvi i financiació de l'economia
 - . el sistema bancari: banca privada, bancs amb seu a Catalunya, caixes d'estalvi
 - . l'Institut Català de Finances
 - . aptitud financera de Catalunya

TENDÈNCIES DELS SECTORS TRADICIONALS

- Lo 19 Sectors tradicionals
- . agricultura, agroindústria i indústria en el marc de la UE
 - . recursos humans, tecnològics i financers
 - . agricultura i medi ambient
 - . noves activitats industrials i comercials
- Lo 20 Turisme
- . el turisme i la industrialització
 - . turisme tradicional i les noves activitats de lleure
 - . dinàmica turisme-conjuntura econòmica
 - . "touroperators" i destinació dels beneficis del turisme a Catalunya

COMPETITIVITAT GLOBAL DE L'ECONOMIA CATALANA

- Lo 21 Caracterització i tendència de l'economia catalana
- . punts forts i punts febles de l'economia catalana
 - . Pla estratègic de l'economia de Catalunya
 - . escenaris futurs possibles: Catalunya davant la tercera fase de la UE

Programa pràctic: Es desenvoluparà un treball de recerca sistemàtica d'informació sobre l'economia de les comarques del Pirineu gironí. Es lliurarà un guió que es discutirà a la classe. Després es formaran grups d'entre 3 i 5 alumnes, com a màxim, que recolliran la informació seguint el guió desplaçant-se al lloc on sigui més eficaç (Internet, delegacions administratives a la ciutat de Girona, a les capitals de comarca, etc.), analitzaran les dades i redactaran un informe. A continuació (aproximadament l'1 d'abril de 1998) cada grup presentarà el seu informe, després d'haver-lo discutit amb el professor, a la resta de la classe, la qual estarà assabentada prèviament del seu contingut, i es sotmeterà a la discussió col·lectiva. Finalment es constituirà un grup que reunirà tot els informes i els hi donarà una presentació homogènia Cal que es tingui present que els informes són part d'un treball úni de tota la classe i suposa un aprenentatge de treball de recerca.

Desenvolupament del programa al llarg del curs: Les classes d'*Economia de Catalunya* es desenvolupen durant un quadrimestre amb quatre hores a la setmana. D'aquestes, tres són de classes teòriques seguint el programa que es descriu en els apartats anteriors. Durant l'hora de classes pràctiques es desenvoluparà l'estudi de l'economia del Pirineu. Amb aquest motiu es recorrerà tant al treball de camp (desplaçament físic a l'origen de la informació) com a la captura de dades via *Internet*. A més s'indicarà una llista de lectures recomanades que tots els estudiants hauran de resumir i exposar a classe. A l'inici del curs s'efectuarà una prova escrita per a conèixer el nivell assolit del tema per l'estudiant fins aquell moment. Està previst realitzar una sortida per a conèixer una empresa industrial catalana de primer ordre (o bé una institució financera d'igual magnitud) i la Borsa de Barcelona. Es recomanaran un lectures de caràcter voluntari.

Sistema d'avaluació: L'assignatura s'avaluarà a través d'un examen escrit que constarà de tres parts. La primera contindrà 4 preguntes de desenvolupament curt de les quals caldrà respondre'n obligatòriament 3; aquestes suposaran un 40% de la nota de l'examen. A continuació es presentaran 4 o 5 preguntes relatives a temes d'actualitat econòmica de Catalunya (10% de la nota). Finalment, s'oferiran 3 temes dels quals se n'hauran de triar obligatòriament 2 (restant 50% de la nota). Als alumnes que hagin aprovat l'examen se'ls hi afegiran els punts que hagin obtingut pel treball de les classes pràctiques (fins un màxim de 3) i la valoració de les lectures que hagin realitzat (fins un màxim d'1 punt).

Bibliografia bàsica:

- Banco de Bilbao Vizcaya i G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances (1994) *L'economia catalana davant el canvi de segle*. Barcelona
- Col·legi d'economistes de Catalunya (1994) *Revista econòmica de Catalunya*. No 25. Número monogràfic sobre economia catalana
- G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances (1992/1993) *Quaderns de competitivitat*. No 1 a 16

SECTOR PÚBLIC

- Lo 10 El sector públic a Catalunya
- . UE i el sector públic central espanyol
 - . ingressos, despeses i balança fiscal
 - . sector públic autonòmic
 - . sector públic local
 - . inversió pública a Catalunya i dèficits pressupostaris
- Lo 11 Política econòmica de la Generalitat de Catalunya
- . competències econòmiques
 - . polítiques econòmiques sectorials front polítiques econòmiques instrumentals
 - . polítiques de regulació
 - . finançament autonòmic: la seva reforma
 - . dèficit públic: la seva financiació
- Lo 12 Polítiques territorials i planejament urbanístic
- . Pla territorial General i Plans territorials parcials
 - . planejament urbanístic: el Pla general metropolità
 - . Catalunya en l'arc mediterrani europeu: TGV i el Pla del Delta del Llobregat

SECTOR EXTERIOR

- Lo 13 És Catalunya una economia oberta?
- . comparació amb altres països de grandària semblant
 - . les comunitats autònomes espanyoles en el procés d'internacionalització de l'economia
 - . problemes metodològics de l'anàlisi quantitativa
- Lo 14 Sector exterior i balança de pagaments
- . relacions econòmiques entre Catalunya i la resta de l'Estat espanyol
 - . el comerç exterior català: fluxos comercials amb la resta de l'estranger (UE i resta)
 - . balança tecnològica i balança de capitals
 - . impacte de l'obertura a l'exterior: model català de "relacions exteriors"
 - . estratègies exportadores privades i públiques
- Lo 15 Inversions estrangeres
- . la indústria catalana i les inversions directes de l'estranger: el seu impacte
 - . model industrial català: estalvi propi i estalvi procedent de l'estranger
 - . localització. Estratègies públiques de captació
- Lo 16 El sector de la distribució
- . característiques principals
 - . presència de capital estranger
 - . paper de les grans superfícies comercials en una economia oberta

COMPETITIVITAT: FACTORS ESTRATÈGICS

- Lo 17 Recerca i desenvolupament
- . institucions i anàlisi quantitativa
 - . relacions amb la balança tecnològica
- Lo 18 Infraestructures
- . el seu paper en el camp de la competitivitat
 - . les infraestructures lineals tradicionals i la seva incidència econòmica
 - . les infraestructures discontinües
 - . les telecomunicacions

Parellada, M. (1990) *Estructura econòmica de Catalunya*. Espasa-Calpe. Madrid

revistes

Banca Catalana *Revista econòmica*

Caixa, la *Informe mensual*. Barcelona

Col·legi d'Economistes de Catalunya *Revista econòmica de Catalunya*

G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances *Nota d'economia*. Barcelona

bases de dades

www.ine.es

....

Bibliografia complementària:

Banco de Bilbao *diversos autors* (1974) *L'economia de Catalunya, avui*. Barcelona

Banco de Bilbao *diversos autors* (1984) *L'economia de Catalunya, d'avui i de demà*. Barcelona

Banco de Bilbao Vizcaya (diversos anys) *Renta nacional de España y su distribución provincial*

Bricall, J. Ma. i Petitbó, A. (1982) *Industrialització a Catalunya. 1960-1977*. Caixa de Pensions i CEP. Barcelona

Caixa de Catalunya (diversos anys) *Col·lecció Catalunya Comarcal*. Barcelona

Calsamiglia, X., Esteban, J.Ma, Planas i Ponsatí, C. (1991) *El finançament de les Comunitats Autònomes: avaluació del sistema actual i criteris de reforma*. G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances. Barcelona

Castells, A., Bosch, N. i Costa, M. (1989) *Els ingressos i les despeses del sector públic a Catalunya*. Fundació Jaume Bofill. Barcelona

COCINB i G. de Cat. Dept. de Comerç, Consum i Turisme (1992) *Taula input output 1987. Comptes regionals de l'economia de Catalunya*. Barcelona

Colldeforns, M. (1991) *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat (1986-1988)*. G. de Cat. Institut d'estudis autonòmics

Col·legi d'Economistes de Catalunya (1985) *Desindustrialització a Catalunya: causes i propostes de futur*. Barcelona

Do Gral. d'Indústria (1993) *L'entorn competitiu a Catalunya*. G. de Cat. Dept. d'Indústria i Energia Barcelona

Esteban, J. Ma i Vives, X. (1994) *Crecimiento y convergencia regional en España y en Europa* Institut d'Anàlisi Econòmica. Cerdanyola del Vallès. Vols I i II

G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances (1992) *El FEDER a Catalunya*. Barcelona

G. de Cat. Dept. d'Obres Públiques i Pol. Territorial (1993) *Projecte de Pla Territorial de Catalunya*. DGPAT. Barcelona. Vols I, II i III

Genescà, E. et al. (1992 i diversos anys) *Estudi econòmico-financer de l'empresa catalana*. G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances. Do Gral. de Programació Econòmica

Giráldez, E. (1991) *Inversió estrangera i balança tecnològica a Catalunya*. Consorci de la Zona Franca. Ajuntament de Barcelona. Barcelona

Gual, J., Solà, J. i Fluvià, M. (1991) *La indústria catalana en els anys 90*. Ariel. Barcelona

Mancomunitat de municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (1995) *Dinàmiques metropolitanes a l'àrea i a la regió de Barcelona*. Barcelona

Papers de la Regió Metropolitana de Barcelona (diversos autors) (1995) *Mobilitat urbana i modes de transport*. No 24

Parellada, M. (1982) *El comerç exterior de Catalunya*. Edicions 62. Barcelona

Porter, M. (1992) *Els avantatges competitiu de Catalunya*. G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances

Col·legi d'economistes de Catalunya (1989) *Segon Congrés d'Economia de Catalunya a Revista econòmica de Catalunya*. Número monogràfic

Ros Hombravella, J. i Montserrat, A. (1967) *L'aptitud financera de Catalunya. La balança de pagaments*. Pròleg de Joan Sardà. Edicions 62. Barcelona

Sardà, J. (1974) *Pròleg* a Banco de Bilbao *diversos autors* (1974) *Op. cit.*

Trias Fargas, R. (1973) *Introducció a l'economia de Catalunya*. Edicions 62. Barcelona